

TORNFALK 1991

Tornfalkens förekomst i Kvarkenområdet 1991 var något av en besvikelse likt förekomsten av andra sorkätande rovfåglar. Det väntade sorkuppsvinget uteblev i större delen av undersökningsområdet.

Pärflugglorna fick i brist på åkersork hålla tillgodo med skogssork och småfåglar på våren. På försommaren förekom sedan åkersork rätt rikligt men endast fläckvis att döma av bytesresterna i tornfalkholkarna.

Holkantalet hade utökats under vintern så att tätheten var ungefär 1 holk/kvadratkilometer i det södra delområdet. Beroende på åkerarealen i en 10 x 10 km stor ruta kom då holkantalet att variera mellan 13 och 46.

I ett flertal av rutorna fanns också nya kompletterande holkar vid hygen och myrar.

I det norra delområdet hade holkantalet i Kvevlaxnejden höjts från 21 till 35.

Förekomsten kommunvis

Kommun	Holkar	Holkhäckningar	Övriga häckningar	Revir
Norra Närpes	32	6	0	3
Västra Jurva	9	2	0	0
Malax	148	13	0	3
Korsnäs	33	4	0	1
Korsholm S	45	4	0	0
Korsholm N	50	0	0	2
Maxmo	2	0	0	0
Vörå	20	0	0	0
Oravais	10	0	0	0

Bergö skärgård	20	1	1	2
Valsörarna	14	—	0	0
Mickelsörarna	8	0	0	0

Totalt	395	30	1	11

Den totala förekomsten var i samma storleksordning som 1990. Andelen par på fastlandet var nu större främst beroende på att Valsörarna inte enligt sommarens observatörer (ingen holkgenomgång) kunde bjuda på några tornfalkar.

Eljest var förekomsten som vanligt rikligast i triangeln Sahne—Velkmoss—Långåminne.

Endast 1 av ca 50 holkar på hyggen och myrar var bebodd. En annan holk hade besökts av falkar men utbytet av dessa holkar var nog dåligt. Kanske ett bättre sorkår kan ändra på detta?

Ingen av fjolårets häckande honor kunde återfinnas och endast ett fåtal av hanarna. Vidare var alla häckande fåglar från år 1989 nu försvunna ur populationen.

Under året ringmärktes eller kontrollerades 55 häckande fåglar och 123 bonungar.

Förekomsten i olika atlasrutor (10 × 10 km)

Atlas-ruta	Namn	Holkantal	Bon	Revir	Totalt
696:20	Harrström	20	2	1	3
697:20	Korsnäs	25	2	0	2
697:21	Velkmoss	27	3	1	4
697:22	Saneliden	34	5	3	8
697:23	Iso Sarvineva	29	10	1	11
698:21	Petalax	13	0	0	0
698:22	Kråkbacken	36	7	1	8
698:23	Långåminne	24	3	0	3
699:22	Yttermalax	46	1	0	1
699:23	Rimal	25	1	1	2
700:22	Sundom	19	2	0	2

701:24	Vallvik	25	0	1	1
702:24	Västerhankmo	21	0	1	1

I denna sammanställning ingår uppgifter från R. Wistbacka, Kari Palo och Ole Andtfolk och området är något utökat jämfört med den kommunvisa förekomsten ovan.

Den allmänna bilden av förekomsten är dock densamma med de största tätheterna i södra Malax (698:22), norra Närpes (697:22) och västra Jurva (697:23).

Detta var första året som holktätheten var sinsemellan jämförbar i de olika rutorna (1/100 ha åker). Detta innebär en möjlighet att ange en tornfalkstäthet / 100 ha åker i de olika rutorna eller på olika åkerområden.

Redan nu kan man notera att stora skillnader finns (jfr. "Iso Sarvineva" och "Yttermalax"). Trots ökad holkuppsättning når inte rutorna i t.ex. Vallvik och Västerhankmo upp i mer än 1—2 par ett fenomen som tyvärr förekom i flera andra rutor.

Förhoppningsvis skall tätheten öka under nästa sorkår, som om allt går väl skall inträffa den gång under 1990-talet, då vi får uppleva en av de forna snörika och kalla vintrarna.

Mera holkar!?

Under året har holkutsättningen fortsatt även på annat håll i Österbotten. Sten Vikström och Johnny Björk har utökat sitt holkområde i Karlebynejden till närmare 300 holkar.

Ole Andtfolk har satt ut över 50 holkar i mellersta Närpes m. fl. ställen.

Kronoby kommun har inlett en uppföljning av tornfalkförekomsten mha holkar utsatta av lokala ornitologer.

Förutsättningar för en omfattande uppföljning av denna sällsynta art finns således och det finns säkert orsak att återkomma med en översikt av tornfalken i det Österbottniska kustlandet.

Tacksägelse

Ett stort tack till följande flitiga holkinventerare: Johan Ahlqvist, Ole Andtfolk, Pertti Malinen, Bjarne Mara, Bo Beijar, Mikael Pietilä, Rolf Sandvik, Allan Stenmark och Canne Lundberg.

Ekonomiskt stöd har erhållits av Svensk-Österbottniska samfundet, Ostrobothnia Australis och Miljövårdsnämnden i Malax.